

วารสาร วไลยอลงกรณ์ปริทัศน์

ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2565

Vol. 12 No. 3
September - December 2022

ISSN 2229-0931 (Print)

ISSN 2408-1019 (Online)

วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ Valaya Alongkorn Review

ISSN 2229-0931 (Print)

ปีที่ 12 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2565

Volume 12 Number 3 January-April 2022

คณะที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพจน์	ทรายแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
รองศาสตราจารย์ศศิรินทร์	เศรษฐวัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิธร	จันทมฤก	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
-----------------------------	---------	---

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก	ปัทมสิริวัฒน์	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ	นัยพัฒน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
รองศาสตราจารย์ ดร.ทองหล่อ	วงศ์อินทร์	มหาวิทยาลัยปทุมธานี
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทินันท์	พรหมสุวรรณ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา	เลาหันทน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำรูญ	พริกบุญจันทร์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผดุง	พรมมูล	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
อาจารย์ ดร.วิสัณห์	จิโรจพันธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผู้จัดทำวารสาร

นางสาวสุมาลี	ธรรมนิธา	นางสาวพวงเพชร	พลทอง
นายฉัตรชัย	กาสี	นายวาที	ทองมาก

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 3 ฉบับ (วารสารราย 4 เดือน) มกราคม-เมษายน; พฤษภาคม-สิงหาคม; กันยายน-ธันวาคม จำนวน 200 เล่ม และเผยแพร่ทางเว็บไซต์

สารบัญ

หน้า

บทความวิจัย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาครูผู้สอน ด้วยกลยุทธ์ห่วงโซ่คุณค่าสู่ความสำเร็จของห้องเรียน 3Ds เสริมสร้าง ผู้เรียนให้เห็นคุณค่าการพัฒนาชุมชนรองรับความเป็นพลเมืองดี ในสังคมอนาคตสำหรับโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี	
เลอลักษณ์ โอทยานนท์ สุพจน์ ทรายแก้ว และนารี คูหาเรืองรอง.....	1-16
การศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาการบวก - ลบจำนวนนับ โดยใช้กลวิธี STAR ผสานเทคนิคบาร์โมเดลและการสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อ จังหวัดราชบุรี	
อนุสรณ์ กิจพงศ์พาณิชย์ ศิริลักษณ์ ก้าวฟู มุธิตา ชุนชา และพงษ์พัฒน์ วรรณประภา.....	17-27
ความต้องการจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารวิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดลพบุรี	
ทศพล ศิลลา เสริมทรัพย์ วรปัญญา และภูวดล จุลสุคนธ์.....	28-39
แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร	
พลกฤต โสลาพากุล และจิตาภรณ์ สิ้นจรรย์ศักดิ์.....	40-49
สมรรถนะสำคัญของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
เมษา นวลศรี และกุลชาติ พันธวรกุล.....	50-62
ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลระดับขั้นของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่	
พิชินาถ กุมภวรรณ หยกแก้ว กมลวรรณเดช และสุกัญญา รุจิเมธาภาส.....	63-76
การวิเคราะห์คอมโพสิตเชิงยืนยันของความพึงพอใจการเรียนรู้ออนไลน์ของนักศึกษาหลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	
ปรียากร สว่างศรี ฉันทะ จันทะเสนา และศิริพร จิระชัยประสิทธิ์.....	77-89
ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1	
ฐิติพรญา โพธิ์ทอง เสริมทรัพย์ วรปัญญา และภูวดล จุลสุคนธ์.....	90-102
การพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูโดยใช้สถานการณ์จำลอง	
อัญชัน เพ็งสุข.....	103-114

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

GUIDELINES FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF ACCOUNTING FOR SMEs IN BANGKOK

พลกฤต โสลาพากุล¹ และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์²
Phonkrit Solaphakul¹ and Titaporn Sincharoonsak²

Received : 5 July 2022

Revised : 31 July 2022

Accepted : 31 July 2022

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของธุรกิจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร และ 2) ศึกษากลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นงานวิจัยแบบผสมผสานระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้จัดการด้านบัญชีและการเงินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ มีค่าความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.952 และความน่าเชื่อถือ เท่ากับ 0.864 สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวนทั้งสิ้น 7 ราย ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือ และทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านความทันเวลา รองลงมาได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านความครบถ้วน ตามลำดับ สำหรับแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี 2) การส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมาย และให้ความรู้กับผู้ประกอบการเกี่ยวกับเรื่องบัญชี ภาษี ภาครัฐช่วยสนับสนุนให้มีที่ปรึกษาทางบัญชีให้กับผู้ประกอบการ

¹หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²อาจารย์ประจำ คณะบัญชี ผู้อำนวยการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

¹Master of Accounting Program, Faculty of Accounting, Sripatum University

²Faculty of Accounting, Director of the Master of Accounting Program

*ผู้พิมพ์ประสานงาน E-mail: coachphonkrit@gmail.com

3) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง
4) จัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการในการปรับปรุง พัฒนาโปรแกรม เพื่อให้ผู้ประกอบการ
มาปรับปรุง พัฒนาโปรแกรม และระบบบัญชีในกิจการ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประเพณีของ
ธุรกิจแตกต่างกันมี ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขต
กรุงเทพมหานคร ด้านความทันเวลาที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ การจัดทำบัญชี ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ABSTRACT

The objectives of this study are: 1) To study the characteristics of businesses that affect the efficiency of bookkeeping of small and medium-sized businesses in Bangkok and 2) To study strategies for increasing the efficiency of accounting for small and medium-sized businesses in Bangkok. It is a combination of quantitative and qualitative research. Quantitative research, the sample group includes 400 small and medium-sized business accounting and finance managers in Bangkok by using the questionnaire as a tool. The accuracy was 0.952 and the reliability was 0.864. The statistics used were percentage, frequency, mean, standard deviation. and one-way analysis of variance. Qualitative research key informant a total of 7 people used the interview form as a tool. and analyzed by analyzing the content.

The results of the study found that accounting efficiency of SMEs in Bangkok as a whole, it was found that the opinion level was at a high level. Can be sorted in descending order as follows timeliness followed by understanding Relevance to decision making reliability and completeness, respectively. Guidelines for increasing the efficiency of accounting for small and medium-sized businesses in Bangkok are as follows: 1) Application of innovation and modern accounting practice technology. Continuing knowledge development in the accounting profession 2) Promoting compliance with the law and educate entrepreneurs about accounting and tax; the government helps support the establishment of accounting consultants for entrepreneurs. 3) Continuing development of professional accounting knowledge and professional accounting expertise 4) Provide funding sources for entrepreneurs to improve and develop programs for entrepreneurs to improve and develop programs and accounting systems in their businesses. The hypothesis testing results found that respondents with different types of businesses have accounting efficiency of SMEs in Bangkok different timeliness statistically significant at 0.01 level.

Keywords: Efficiency, Accounting, Small and Medium Business

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Business) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะการขยายตัวของอัตราการเติบโตของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) โดย SMEs เป็นธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มแก่ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยอย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของการสร้างงาน การสร้างรายได้ เป็นทั้งผู้ผลิต และผู้ให้บริการ ก่อให้เกิดรายได้กับชุมชน และประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2562) และยังเป็นกลไกในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประเทศ ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึง 43% ของ GDP ทั้งประเทศ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) ตั้งแต่ปี 2557 จนถึง 2561 มูลค่า SMEs ของไทยเติบโตจาก 5.2 ล้านล้านบาท เป็น 7 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการเติบโต 35% โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยถึง 7% ต่อปี นอกจากนี้ อัตราส่วนของ SMEs ต่อ GDP ในประเทศก็เพิ่มขึ้นจาก 39.8% ในปี 2557 เป็น 43% ในปี 2561 รวมถึงอัตราส่วนของ SMEs นั้นมีความสำคัญที่มีการเติบโตจนมีขนาดใกล้เคียงกับขนาดวิสาหกิจขนาดใหญ่ ซึ่งมีสัดส่วน 43.1% ของ GDP ทั้งประเทศ

สำหรับแนวโน้มการเติบโตของธุรกิจ SMEs ในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีแนวโน้มการเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบางกลุ่มเป็นธุรกิจเกิดใหม่ที่กำลังเติบโต ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ได้สำรวจข้อมูลธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2562 พบหลายธุรกิจมีแนวโน้มการเติบโตที่น่าสนใจ สำหรับสาขาธุรกิจ SMEs ในช่วงไตรมาส 3 ที่ขยายตัวได้ดีกว่าไตรมาสที่แล้ว ปัจจุบันการดำเนินงานที่เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีเป็นจำนวนมาก และการบริหารงานของกิจการต้องมีความคล่องตัว มีความเป็นอิสระ และมีต้นทุนการดำเนินงานต่ำกว่าขนาดใหญ่ จึงมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จะเจริญเติบโตเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ได้นั้นต้องอาศัยการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ และสามารถเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ในปัจจุบันธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังประสบปัญหาและข้อจำกัดประกอบธุรกิจหลายประการไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการจัดการ ด้านการตลาด ด้านแรงงาน ด้านเทคโนโลยีการผลิต รวมถึงการเงินและบัญชี โดยเฉพาะปัญหาทางด้านบัญชี ยังมีการจัดทำบัญชีที่ไม่สมบูรณ์ และไม่สามารถนำตัวเลขที่ได้มาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจ โดยเฉพาะธุรกิจที่จดทะเบียนในรูปแบบหุ้นส่วนและบริษัทยังมีการดำเนินการเป็นแบบครอบครัว นอกจากนี้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการยังไม่เห็นถึงความสำคัญของตนเองที่มีการบริหารจัดการด้านบัญชี บุคลากรที่ใช้ยังมีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ จึงไม่สามารถดำเนินงานตามขั้นตอนของการข้อมูลทางการเงินได้อย่างถูกต้อง (อภิญา วิเศษสิงห์, 2556) และปัญหาที่สำคัญเกิดจาก SMEs วางแผนบัญชีผิด เนื่องจากไม่ทราบสถานการณ์ทางธุรกิจที่แท้จริง มีการวางแผนทำบัญชีที่ไม่ถูกต้องตั้งแต่แรก มีคุณภาพข้อมูลทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการตัดสินใจของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมๆ การจัดทำบัญชีหลายบัญชีเพื่อหลบเลี่ยงภาษี ทำให้เกิดความสับสนในการสรุปกำไรจนส่งผลกระทบต่อหุ้นส่วนในการเกิดความขัดแย้งในองค์กรและส่งผลกระทบต่อเงินทุนไม่เพียงพอกับความต้องการขยายธุรกิจ (KrungthaiSME Focus, 2562)

ดังนั้น จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาความรู้ความสามารถในการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีซึ่งจะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงเป็นข้อมูลในการพัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของธุรกิจที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ ผู้จัดการด้านบัญชีและการเงินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีจำนวน 574,879 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2563) โดยผู้วิจัยทำการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น และทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวก สามารถคำนวณได้จากสูตร การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 และกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน คือ 400 ราย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คุณลักษณะของธุรกิจมีลักษณะคำถามปลายเปิด ได้แก่ 1) ประเภทของธุรกิจ 2) ทุนจดทะเบียน และ 3) ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) ด้านความเข้าใจได้ 2) ด้านความเชื่อถือได้ 3) ด้านความครบถ้วน 4) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และ 5) ด้านความทันเวลา โดยแบบสอบถามมีค่าความเที่ยงตรง (Validity) เท่ากับ 0.952 และความน่าเชื่อถือ (Reliability) เท่ากับ 0.864 การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามด้วยแบบสอบถามออนไลน์จากนักบัญชี จนได้จำนวนครบทั้ง 400 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญการจัดทำบัญชี จำนวน 4 ท่าน รวมทั้งสิ้น 7 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตอนที่ 2 ปัญหาการประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวม

ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
1. ด้านความเข้าใจได้	3.70	1.09	มาก
2. ด้านความเชื่อถือได้	3.47	1.07	มาก
3. ด้านความครบถ้วน	3.25	1.09	ปานกลาง
4. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	3.51	1.06	มาก
5. ด้านความทันเวลา	3.94	1.10	มาก
ภาพรวม	3.57	1.08	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านความทันเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.94) รองลงมาได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.70) ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (ค่าเฉลี่ย = 3.51) ด้านความเชื่อถือได้ (ค่าเฉลี่ย = 3.47) และด้านความครบถ้วน (ค่าเฉลี่ย = 3.25) ตามลำดับ

โดยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประเภทของธุรกิจแตกต่างกันมี ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความทันเวลาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และจากการเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประเภทธุรกิจด้านการผลิตสินค้า มีประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ด้านความทันเวลา แตกต่างจากผู้ประกอบการที่มีประเภทธุรกิจด้านการค้า และด้านการให้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีทุนจดทะเบียน และระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันมีประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครไม่ที่แตกต่างกัน

2. กลยุทธ์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

2.1 สภาพการการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

การดำเนินกิจการในลักษณะธุรกิจครอบครัว ซึ่งมีความคล่องตัวสูง ในขณะเดียวกันก็ส่งผลให้ระบบการควบคุม การเก็บข้อมูล การรายงาน รวมถึงระบบการบริหารงานโดยรวมขึ้นอยู่กับคน ๆ เดียว เมื่อต้องการขยายกิจการจะทำได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจการเหล่านี้มักไม่มีระบบบัญชีที่เหมาะสม โดยส่วนใหญ่จะบันทึกเพียงการรับ - การจ่ายเงินเท่านั้น เมื่อต้องการนำข้อมูลไปใช้ในงานจะทำได้ยาก ดังนั้น ในการจัดทำบัญชีควรส่งเสริมให้บุคลากรขององค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมค้นคว้าหาความรู้โดยผ่านช่องทางต่าง ๆ มีการส่งพนักงานไปฝึกอบรมการจัดทำบัญชีกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความรู้และหาแหล่งความรู้เพิ่มเติมจากบทความ วารสาร และสิ่งพิมพ์ องค์กรธุรกิจส่งเสริมให้พนักงานทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มงาน เพื่อให้พนักงานการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านประสบการณ์การทำงาน และมีการแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มงาน ตลอดจนส่งเสริมให้พนักงานมีนิสัยรักการอ่านเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ นอกจากนี้องค์กรควรปรับปรุงระบบการให้ข้อมูลความรู้แก่พนักงาน เช่น การส่งข้อมูลผ่านเว็บไซต์ อีเมลต่างๆ เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาการจ่ายภาษีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความน่าจะเป็นที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก อีกทั้งผู้ประกอบการขนาดเล็กโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทย ยังมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่สูง เนื่องจากต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมักมีลักษณะที่เป็นต้นทุนคงที่ และมีลักษณะถดถอย

ในปัจจุบัน พบว่า ด้านการทำบัญชี ระบบบัญชีและเอกสารที่ต้องใช้ในการประกอบกิจการของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ยังไม่มีความพร้อมมากนัก บุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านบัญชียังไม่เพียงพอ รวมถึงมีปัญหาด้านกิจการยังไม่พร้อมในการลงทุนด้านระบบบัญชี โดยเฉพาะกิจการบริการพบว่ายังประสบปัญหาปัญหาในการจัดเก็บและรวบรวมเอกสารอย่างเป็นระบบยังไม่เพียงพอในระดับมากอีกด้วย นอกจากนี้ ด้านคุณภาพข้อมูลสารสนเทศทางการบัญชี พบว่าทุกประเภทไม่สามารถนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการวางแผนภาษีอากรได้ อีกทั้งกิจการบริการ ยังมีปัญหาในด้านผู้บริหารของกิจการไม่สามารถนำข้อมูลทางบัญชีมาใช้ในการวางแผนการแข่งขันได้ รวมทั้งขาดการควบคุมภายในที่ดี ระบบบัญชีของตนประสบปัญหาความไม่น่าเชื่อถือในการจัดทำงบการเงิน งบการเงินไม่สอดคล้อง และสะท้อนสภาพความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ ระบบบัญชีขาดการควบคุมภายใน และไม่สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการวางแผนธุรกิจเพื่อเสียภาษีอย่างถูกต้องตามกฎหมายได้

2.2 ปัญหาการประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยมีรายละเอียดของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ดังสรุปรายละเอียดไว้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 การพัฒนาระบบบัญชีหรือโปรแกรมเพื่อนำมาใช้ในการ การจัดทำ บัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร โดยโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นควรมี ฐานข้อมูล สรุปข้อมูลแสดงผลเป็นรายวัน รายเดือน รายปี และมีบริการหลังการขายที่ดี สามารถแจ้ง ปัญหา หรือปรึกษาปัญหาได้ตลอดเวลาเพื่อเกิดความเข้าใจที่ตรงกัน หากมีการซื้อขายโปรแกรม การใช้งาน ควรมีการบริการหลังการขายของโปรแกรมหรือระบบ ควรติดต่อฝ่ายสามารถแจ้งปัญหา หรือปรึกษาได้ตลอดเวลา

ประเด็นที่ 2 การฝึกอบรมพนักงานที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง เน้นการฝึกอบรม เชิงลึกเพื่อให้ผู้ประกอบการ สามารถนำมาปฏิบัติงานได้จริง รวมถึงมีการติดตาม คอยดูแลให้กิจการ โดยการฝึกให้ได้ลองปฏิบัติงานจริง เป็นได้ทั้งผู้ปฏิบัติและ สามารถวางแผน วิเคราะห์ระบบได้ รวมถึง การให้ความรู้กับผู้ประกอบการ เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำบัญชีเล่มเดียวได้แล้ว การจัดอบรม องค์ความรู้ผู้ประกอบการในต่างจังหวัด

ประเด็นที่ 3 ควรมีการส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยภาครัฐ มีกฎระเบียบ ที่ทุกอย่างถูกต้องตามกฎหมายทั้งหมด เวลาซื้อหรือขายทุกอย่างต้องได้รับใบเสร็จ/ ใบกำกับครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง และให้ความรู้กับผู้ประกอบการเกี่ยวกับเรื่องบัญชี ภาษี ภาครัฐช่วย สนับสนุนให้มีที่ปรึกษาทางบัญชีให้กับผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มทำธุรกิจ รวมไปถึงการบังคับใช้ กฎหมายของประเทศเรา ที่ไม่เสมอภาคกันในทุก ๆ คน มีผู้ประกอบการธุรกิจบางราย หลีกเลี่ยง หลบหลีกที่จะไม่ทำธุรกิจให้ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้ผู้ประกอบการที่ทำทุกอย่างถูกต้อง เหมือน เสียเปรียบ รวมถึงมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

ประเด็นที่ 4 ควรมีแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการในการปรับปรุง พัฒนา โปรแกรม เพื่อให้ผู้ประกอบการมาปรับปรุง พัฒนาโปรแกรม และระบบบัญชีในกิจการ สินเชื่อ เพื่อพัฒนาระบบบัญชี

2.3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่ การพัฒนา ความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพ เมื่อนักบัญชีมีความคิด สร้างสรรค์ และสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะทำให้งบการเงินที่จัดทำนั้น มีความถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน สมบูรณ์สามารถทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วทันเวลาตามกำหนด การตัดสินใจถูกต้องคุ้มค่าต่อทรัพยากรที่ใช้ไป และสามารถทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความประหยัด คุ้มค่าให้บรรลุเป้าหมายสู่จุดหมาย

2. การส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยภาครัฐ มีกฎระเบียบ ที่ทุกอย่างถูกต้องตามกฎหมายทั้งหมด เวลาซื้อหรือขายทุกอย่างต้องได้รับใบเสร็จ/ ใบกำกับครบถ้วน ถูกต้องทุกอย่าง และให้ความรู้กับผู้ประกอบการเกี่ยวกับเรื่องบัญชี ภาษี ภาครัฐช่วยสนับสนุนให้มี ที่ปรึกษาทางบัญชีให้กับผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มทำธุรกิจ รวมไปถึงการบังคับใช้กฎหมายของประเทศ เสมอภาคกันในทุก ๆ คน

3. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยทำให้การปฏิบัติงาน การตัดสินใจในเรื่องการปฏิบัติที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพบัญชีง่ายขึ้น และสามารถทำให้การปฏิบัติงานได้รวดเร็วตามเวลาที่กำหนดสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายสู่จุดหมายสำเร็จ

4. จัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการในการปรับปรุง พัฒนาโปรแกรม เพื่อให้ผู้ประกอบการมาปรับปรุง พัฒนาโปรแกรม และระบบบัญชีในกิจการ สินเชื่อเพื่อพัฒนาระบบบัญชี

อภิปรายผลการวิจัย

คุณลักษณะทางธุรกิจด้านประเภทของธุรกิจแตกต่างกันมีประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพาภรณ์ พึ่งบุญพานิชย์ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง ลักษณะของธุรกิจที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้สอบบัญชีรายงานการสอบบัญชี และรายงานการเงิน พบว่า ลักษณะของธุรกิจ (ประเภทของธุรกิจ รูปแบบการประกอบธุรกิจ และจำนวนปีของการดำเนินงานของธุรกิจ) ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี รายงานการสอบบัญชี และรายงานการเงิน โดยได้ค่า p-value มากกว่า 0.000 ทุกค่า ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เช่นเดียวกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การทบทวนวรรณกรรม ผลการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค สามารถนำเสนอเป็นแนวทางประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ 1) การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติกานต์ ประสมทรัพย์ (2562) ทำการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในมุมมองของพนักงานบัญชีในกรุงเทพมหานคร ความรู้ด้านวิชาชีพ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี โดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ ได้แก่ ด้านความถูกต้องของงบการเงิน ด้านความทันเวลา และด้านคุณภาพงาน 2) การส่งเสริมการปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายโดยภาครัฐ มีกฎระเบียบ ที่ทุกอย่างถูกต้องตามกฎหมายทั้งหมด เวลาซื้อหรือขายทุกอย่างต้องได้รับใบเสร็จ/ ใบกำกับครบถ้วนถูกต้องทุกอย่าง และให้ความรู้กับผู้ประกอบการเกี่ยวกับเรื่องบัญชี ภาษี ภาครัฐช่วยสนับสนุนให้มีที่ปรึกษาทางบัญชีให้กับผู้ประกอบการที่เพิ่งเริ่มทำธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ หทัยรัตน์ คำผั่น และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนะ (2560) ทำการศึกษาเรื่อง วิสัยทัศน์ทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ควรให้ความสำคัญกับวิสัยทัศน์ทางบัญชีด้านความถูกต้องในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านการทำบัญชีที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางด้านบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ด้านระบบบัญชีคุณภาพ และด้านการรายงานแบบบูรณาการ เพื่อให้การปฏิบัติงานของฝ่ายบัญชีมีประสิทธิภาพ 3) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสุตา นาดี (2564) ทำการศึกษา เรื่อง สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: ทักษะการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลง

ผลจากการศึกษา พบว่า ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ทักษะด้านการเป็นคู่คิดผู้บริหาร ทักษะด้านการเรียนรู้เชิงพลวัต และทักษะด้านการบริหารจัดการอารมณ์ และความคิดและพบว่าทักษะการปรับตัวทั้ง 4 ด้านมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับสมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะบัญชีขององค์กรวิชาชีพ 4) จัดหาแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการในการปรับปรุงพัฒนาโปรแกรม เพื่อให้ผู้ประกอบการมาปรับปรุง พัฒนาโปรแกรม และระบบบัญชีในกิจการ สันเชื่อเพื่อพัฒนาระบบบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของจิตรลดา ศรีแก้ว (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาศักยภาพในการปฏิบัติงานทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานในเขตนิคม และในเขตประกอบการอุตสาหกรรมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพในการปฏิบัติงานทางการบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษาต่างประเทศ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนักบัญชีด้านการแก้ไขปัญหา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. การประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีปฏิบัติงานบัญชีสมัยใหม่ การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชี ความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพ เมื่อนักบัญชีมีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ จะทำให้งบการเงินที่จัดทำขึ้นมีความถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน สมบูรณ์สามารถทำให้การปฏิบัติงานรวดเร็วทันเวลาตามกำหนดการตัดสินใจถูกต้องคุ้มค่าต่อทรัพยากรที่ใช้ไป และสามารถทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความประหยัดคุ้มค่าให้บรรลุเป้าหมายสู่จุดหมาย

2. การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีความเชี่ยวชาญทางการบัญชีอย่างมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงาน การตัดสินใจในเรื่องการปฏิบัติที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพบัญชีง่ายขึ้น และสามารถทำให้การปฏิบัติงานได้รวดเร็วตามเวลาที่กำหนดสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายสู่จุดหมายสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยในอนาคต ผู้วิจัยที่สนใจควรศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชี เพื่อนำมาพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของผู้จัดทำบัญชีได้ดียิ่งขึ้น และศึกษาความสำคัญของปัจจัยในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติมที่สามารถนำมาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในธุรกิจต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จิตรลดา ศรีแก้ว. (2563). ศักยภาพในการปฏิบัติงานทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีที่มีผลต่อ

ประสิทธิภาพการทำงานในเขตนิคม และในเขตประกอบการอุตสาหกรรม.

เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7. วิทยาลัยนครราชสีมา, 187-198.

ประสุตา นาดี. (2564). สมรรถนะของนักบัญชีในยุคดิจิทัล: ทักษะการปรับตัวในโลกที่เปลี่ยนแปลง.

วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 8(2): 19-32.

พิมพ์ภรณ์ พิงบุญพานิชย์. (2564). ลักษณะของธุรกิจที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของผู้สอบบัญชี

รายงานการสอบบัญชี และรายงานการเงิน. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 12 (1): 245-267.

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2562). รายงานผลการดำเนินงานประจำปี

2562. ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580.**

(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ.

หทัยรัตน์ คำผั่น และจิราภรณ์ พงศ์พันธุ์พัฒนะ. (2560). วิสัยทัศน์ทางบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
ในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจโรงแรมในเขตภาคเหนือของประเทศไทย.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล

สงคราม. 11(2): 4-10.

อภิญา วิเศษสิงห์. (2556). รายงานการวิจัย เรื่อง การจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลาง

และขนาดย่อมในเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

อดิกันต์ ประสมทรัพย์. (2562). ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ในมุมมองของพนักงาน

บัญชีในกรุงเทพมหานคร. สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

KrungthaiSME Focus. (2562). **มาตรการภาครัฐสนับสนุนเอสเอ็มอีไทย. ฉบับที่ 25 มกราคม-
กุมภาพันธ์ 2562.**